3. Україна 2030 – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html (дата звернення: 17.11.2023).

4. Карплюк С.О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. *Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку*: матеріали методологічного семінару НАПН України. 4 квітня 2019 р. / за ред. В.Г. Кременя, О.І. Ляшенка. Київ, 2019. С. 188-197.

5. Кучерак І.В. Цифровізація та її вплив на освітній простір у контексті формування ключових компетентностей. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 22. Т. 2. С. 91–94. DOI: https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-2.20

РОЛЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ У РОЗВИТКУ ЄДИНОЇ ОСВІТНЬОЇ ЕКОСИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Лапа І.М., аспірант,
Інституту професійної освіти
НАПН України, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3256-7250
E-mail: ivpr.lapa@gmail.com

У 2021 році на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Освіта і наука» була оприлюднена стратегія цифрової трансформації освіти і науки в Україні. Метою цієї стратегії проголошено створення єдиної освітньої екосистеми, яка націлена на розвиток педагогічних працівників та здобувачів освіти усіх рівнів, безперервне підвищення їх цифрової компетентності та забезпечення доступу до якісного цифрового контенту. Стратегія цифрової трансформації української освіти передбачає реалізацію високоефективної цифрової екосистеми освіти (digital education ecosystem) як стратегічного пріоритету дій Європейської Комісії на 2021-2027 роки [4].

Наразі екосистемний підхід активно поширюється на всі галузі наукових знань і функціонування соціуму. На нашу думку, це викликано тим, що поняття екосистеми відображає не тільки специфіку існування живої природи, але й соціуму. Спільним є те, що і соціум, і природні екосистеми знаходяться у постійному русі і розвитку. Як зазначає О. Пінчук, освітні екосистеми можемо розуміти у контексті успішного розвитку на планетарному, національному, особистому, міжособистісному рівні як мережі і спільноти надавачів і здобувачів освітніх послуг [5]. На думку цього ж автора, цифрова екосистема освіти уявляє собою єдине цифрове середовище ефективної взаємодії суб'єктів освіти, а також розвиток інформаційної інфраструктури і безпеки, ресурсних і сервісних характеристик мереж, систем захисту даних, протидію кіберзлочинності, забезпечення доступу користувачів до цифрових даних з різних пристроїв, розвиток та ефективну підтримку інформаційних баз і систем, а також підвищення надійності оброблення великих обсягів даних [5].

Основою трансформації українського суспільства держава вважає тотальну цифрову грамотність усіх громадян. Наразі визначається п'ять найвагоміших причин, які спонукають українців розвивати свою цифрову грамотність протягом свідомого життя. Це:

1. Упевнене користування смартфонами з їх програмами і додатками, зокрема, додатком «Дія», який надає державні послуги в режимі онлайн, що забезпечує зручність і максимальну економію часу. Сюди ж можемо додати користування банківськими послугами онлайн.

2. Безперервне навчання у цифровому середовищі протягом життя, яке дозволяє опанувати новими знаннями і навичками з метою саморозвитку і самовдосконалення.

3. Підвищення конкурентоспроможності на ринку праці, адже високий рівень цифрових навичок забезпечить більше шансів на побудову успішної кар'єри.

4. Можливість успішного розвитку і вирішення власних проблем.

5. Розвиток власних умінь і навичок цифрової безпеки з метою захисту особистої інформації та коштів.

Отже, цифрова освіта передбачає постійну різновікову аудиторію здобувачів, які мають потребу вдосконалювати власні навички протягом життя.

Саме з цієї причини неформальна цифрова освіта на теренах українського суспільства набуває неабиякої ваги і потребує безперервного розвитку.

Л. Мартинець найбільш повно зазначає форми неформальної освіти, а саме: конференції, семінари, круглі столи, публічні дискурси, стажування, презентації, студії, творчі майстерні, майстер-класи, тренінги, курси, відеолекторії, а також професійні об'єднання і асоціації, громадські організації і рухи, дистанційне навчання, онлайн-навчання, різноманітні види курсів [3].

За часів пандемії, постпандемічного і воєнного стану вагомий відсоток у неформальній цифровій освіті становлять онлайн платформи, на яких пропонуються найрізноманітніші курси за різними вподобаннями і потребами. Значну роль у неформальній освіті відіграють наступні онлайн платформи, приклади яких ми наведемо нижче.

Prometheus. Пропонує велику кількість безкоштовних онлайн-курсів на різноманітну тематику: пошук роботи, створення бізнесу, вивчення основ соціальних наук та ін.

Дія. Цифрова освіта. Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності. Найбільш популярними є курси з інформаційної грамотності, бізнесу, програмування, кібербезпеки, підприємництва. При умові успішного опанування знаннями видається сертифікат.

Coursera. Пропонує сотні безкоштовних онлайн курсів на різну тематику: від бізнесу до соціальних ініціатив і ІТ-технологій.

ВУМ online. Пропонує онлайн курси для розвитку українського суспільства, підвищення рівня громадянської освіти. Висвітлено більше 30 сучасних тем, які забезпечать як успішне ведення власного бізнесу, так і персональний розвиток та реалізацію творчого потенціалу.

Udemy online. Містить біля 213 тисяч онлайн відеокурсів із наступних категорій: маркетинг, фінанси, бухгалтерський облік, бізнес, IT та програмне забезпечення, дизайн, архітектурне проєктування тощо.

Креативна практика. Забезпечує неформальне навчання і кар'єрний розвиток представників креативних індустрій. Пропонує безкоштовні курси з дизайну, вебдизайну, програмування, а також різноманітні гранти для культурних та креативних проєктів України і зарубіжжя.

EdEra. Є освітньою студією, яка пропонує для самостійного опанування онлайн курси, спецпроєкти, знайомить з інтерактивними підручниками та освітніми блогами.

AliSon. Пропонує понад 4 тисячі безкоштовних курсів по створенню і веденню бізнесу, IT, управлінню, інженерії та будівництву, продажу та маркетингу, лінгвістиці, особистому розвиток тощо. Ця освітня онлайн платформа акцентується на розвитку необхідних професійних навичок [1].

Таким чином, можемо зробити висновок про провідну роль неформальної цифрової освіти у розвитку єдиної освітньої екосистеми в Україні. Розширення можливостей неформальної цифрової освіти забезпечить інтенсифікацію розвитку і саморозвитку українських громадян різного віку і соціальних категорій, а також сприятиме підвищенню професійної конкурентоспроможності фахівців і зростанню вітчизняної економіки.

Бібліографічний список:

1. Корисні посилання на онлайн-курси, що допоможуть здобути нові знання. *Придніпровська державна академія будівництва і архітектури*: вебсайт. URL: https://pgasa.dp.ua/korysni-posylannya-na-onlajn-kursy-shho-dopomozhut-zdobuty-novi-znannya/ (дата звернення: 02.10.2023).

2. Лапа О.В. Роль практичного психолога у формуванні екологічної свідомості здобувачів професійної освіти. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання:* зб. матер. XVII звітної Всеукр. наук-практ. конф. (м. Київ, 27-30.03.2023 р.) / ІПО НАПН України / за заг. ред. В.О. Радкевич. К.: ІПТО НАПН України. URL: http://surl.li/merci (дата звернення: 02.10.2023).

3. Мартинець Л.А. Залучення педагогів до професійного розвитку у неформальній та інформальній освіті. URL: http://surl.li/dtlfl (дата звернення: 02.10.2023).

4. На форумі «Україна 30. Освіта і наука» назвали етапи створення єдиної освітньої екосистеми. *Освіторія*: вебсайт. URL: https://osvitoria.media/news/na-forumi-ukrayina-30-osvita-i-nauka-nazvaly-etapy-stvorennya-yedynoyi-osvitnoyi-ekosystemy/ (дата звернення: 16.10.2023).

5. Пінчук О.П. Відкрита інтернет-платформа «Українська електронна енциклопедія освіти»: екосистемний підхід. URL: http://surl.li/nazpq (дата звернення: 25.10.2023).

ІСТОРИЧНІ ФІЛЬМИ, ЯК ЗАСІБ ПРОЕКТУВАННЯ ТВОРЧОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Лапченко А.С., канд. іст. наук, старший викладач,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0031-6481
E-mail: lapchenko_a@ukr.net

У Національній доктрині розвитку освіти зазначено: «Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують подальше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві» [1, с. 17]. Дана проблема є об'єктом дослідження відомих науковців, а саме: К. Баханова, О. Пометун, Д. Десятова, О. Мокрогуза, Т. Ладиченко та інших, які підтверджують актуальність питання.